

MISTBORN

ZRODENÍ
Z HMLY

BRANDON
SANDERSON

IKAR

MISTBORN

ZRODENÍ
Z HMLY

BRANDON
SANDERSON

PRELOŽILA
IVANA KREKÁŇOVÁ

IKAR

ZRODENÍ
Z HMLY

— BRANDON SANDERSON —

Brandon Sanderson
Mistborn

Copyright © 2006 by Dragonsteel, LLC
New material and illustrations copyright © 2016 by Dragonsteel, LLC
Translation © 2025 by Ivana Krekáňová
Cover design © 2025 by Adrián Macho
Maps and symbols by Isaac Stewart
Iron symbol and glass daggers by Ben McSweeney
originally appeared in the Mistborn Adventure Game by Crafty Games
www.mistborn.games
Slovak edition © 2025 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-551-9956-6

PRE BETH SANDERSONOVÚ,
*ktorá číta fantasy
dlhšie, ako som nažive,
a plne si zaslúži
vnuka takého bláznivého, ako je sama.*

OBSAH

PodĎakovanie 9

Predslov 11

Mapy 13

PROLÓG 21

PRVÁ ČASŤ: *Preživší z Hatsinu* 33

DRUHÁ ČASŤ: *Rebeli pod popolovým nebom* 165

TRETIA ČASŤ: *Deti krvácajúceho slnka* 247

ŠTVRTÁ ČASŤ: *Tanečníci v mori hmly* 389

PIATA ČASŤ: *Tí, ktorí veria v zabudnutý svet* 519

EPILÓG 569

ARS ARCANUM

Tabuľka alomantických kovov 579

Abecedné vysvetlenie alomantických výrazov 580

POĎAKOVANIE

ZNOVA SOM SA OCITOL V SITUÁCII, keď musím poďakovať svojmu úžasnému agentovi Joshuovi Bilmesovi a rovnako úžasnému redaktorovi Moshe Federovi. Odviedli s touto knihou skvelú prácu a som hrdý na to, že som mal možnosť s nimi spolupracovať.

Ako vždy, moje neúnavné spisovateľské skupiny mi neustále poskytovali spätnú väzbu a povzbudenie: Alan Layton, Janette Layton, Kaylynn ZoBell, Nate Hatfield, Bryce Cundick, Kimball Larsen a Emily Scorup. Alfa čitateľmi, ktorí videli verziu tejto knihy v oveľa hrubšej podobe a pomohli mi ju dotvoriť do podoby, ktorú máte pred sebou, boli Krista Olsen, Benjamin R. Olsen, Micah Demoux, Eric Ehlers, Izzy Whiting, Stacy Whitman, Kristina Kugler, Megan Kauffman, Sarah Bylund, C. Lee Player, Ethan Skarstedt, Jillena O'Brien, Ryan Jurado a nevyspytateľný Peter Ahlstrom.

Rád by som vyjadril svoje poďakovanie aj niekoľkým konkrétnym ľuďom. Isaac Stewart, ktorý vytvoril mapy pre tento román, bol neoceniteľným zdrojom nápadov aj vizuálnych podnetov. Heather Kirby a jej vynikajúce rady, ktoré mi pomohli so záhadným fungovaním mysle mladej ženy. Korektúry, ktoré majú na svedomí Chersti Stapely a Kayleena Richins, si veľmi cením.

A napokon, ako vždy, som vďačný svojej rodine za jej neustálu podporu, vernosť a nadšenie – predovšetkým svojmu bratovi Jordanovi.

PREDSLOV

„BUĎ SILNÝ, CHLAPČE.“

Niekedy okolo roku 2001 som napísal tieto slová – prvé slová príbehu, ktorý som nakoniec nazval *Zrodení z hmly*. Kniha bola vtedy veľmi odlišná, zahŕňala skupinu alomantov, ktorí sa rozhodli zvrhnúť svoje kráľovstvo a ustanoviť sa novými vládcami. Hlavného hrdinu, mladého chlapca, ktorý bol svedkom vyvraždenia svojej rodiny, vychoval ich nepriateľ ako syna a učňa.

Nakoniec som rukopis zahodil, ale veľmi sa mi páčila mágia a mnohé aspekty prostredia. Keď mi v roku 2003 konečne vyšiel román (*Elantris*), bol som pripravený na ďalší pokus s načatým príbehom – a predložil som teraz už známy príbeh svojmu vydavateľovi. Banda zlodejov, nesmrteľný vládca a tajomstvá, ktoré sa tiahnu tisícročia do minulosti.

Hoci *Elantris* bol mojou vstupenkou do fantasy komunity, až vďaka *Zrodeným z hmly* ma začali skutočne vnímať ako spisovateľa. Modernistické poňatie fantasy trópov, zmiešané s „tvrdou mágiou“, ktorá je taká typická pre moju éru epickej fantasy, tvoria do dnešného dňa charakteristické znaky mojej spisovateľskej kariéry.

Môj redaktor sa ma pri písaní tohto úvodu opýtal, či viem, prečo sú *Zrodení z hmly* stále obľúbení medzi čitateľmi. Dlhú životnosť tohto príbehu očividne neovplyvňuje len jeden jediný faktor. V skutočnosti už len vstup do takejto diskusie nesie riziko samochvály. Uvedomujem si, že veľká časť spisovateľovho úspechu alebo neúspechu závisí od vecí, nad ktorými nemá žiadnu kontrolu. Ústne odporúčanie, nepredvídateľné umiestnenie na pulkoch kníhkupectiev, náhodný úder na tú správnu strunu, ktorý rezonuje tým správnym spôsobom. Lepšie knihy ako moja si nenašli publikum, a to nie ich vlastnou vinou. Takže prvá odpoveď na túto otázku je pravdepodobne „čisté šťastie“.

Napriek tomu mi moja duša akademika nedovolí neanalyzovať, vďaka čomu sú *Zrodení z hmly* stále obľúbení. Takže je tu niekoľko vecí, o ktorých si myslím, že na tom majú svoj podiel.

Prvou je zmes, ktorú som spomenul vyššie. Súdiac podľa nepriamych dôkazov (ktoré zahŕňajú väčšinou môj postoj, názory mojich priateľov a ľudí, s ktorými som sa v tom čase rozprával na conoch), koncom deväťdesiatych rokov dvadsiateho storočia a v prvých rokoch dvadsiateho prvého storočia sa začala objavovať istá únava z epickej fantasy.

Tej čitateľskej verejnosti (a stojac veľmi vysoko na ramenách obrov) som dokázal poskytnúť fantasy príbeh, ktorý sa pohrával so zavedenými očakávaniami tohto žánru a odmeňoval ich. Prorokovaný hrdina. Temný pán. Povaha mágie a hrdinstva. *Zrodení z hmly* zachytávajú niektoré klasické pocity z čítania fantasy, a zároveň odmeňujú čitateľov, ktorí sú v tomto žánri doma, trópami prevrátenými hore nohami.

Príbeh však zožal úspech aj medzi novými čitateľmi žánru. Oslovila ich inovatívna mágia a klasický príbeh dospievania v podobe Vininho elévstva. Táto zmes – Kelsierov cynizmus voči svetu, a dokonca (okato) aj voči žánru, zmiešaný s Vininým úžasom nad novým svetom, ktorý objavila – môže byť práve tým najdôležitejším kľúčom k úspechu knihy.

Tiež mám pocit, že vydanie celého príbehu v jednom zväzku bolo osviežujúce pre tých z nás, ktorí sa (napriek našej láske k nekonečným sériám) cítili trochu preťažení všetkými úctyhodnými, dlhočiznými fantasy eposmi, ktoré v tom čase dominovali trhu. Jedným z komentárov, ktoré počúvam najčastejšie, je ocenenie, že *Zrodení z hmly* tak dobre obstoja ako jediná kniha, a že trilógia je zase ucelená, súdržná a mocná. Niečo na tom, že je dielo dokončené, asi bude.

A nakoniec, dôvodom dlhej obľúbenosti *Zrodených z hmly* sú... nuž, čitatelia. Ľudia túto sériu vzali do rúk a naozaj sa s ňou zžili. Stále si pamätám, ako som prvýkrát videl na autogramiáde fanúšikov doma vyrobený hmlový plášť. Všetci ste sa chytili tejto knihy s nadšením, ktoré ma dodnes udivuje a pred ktorým cítim hlbokú pokoru.

Ďakujem vám za desať rokov zanietenia. Desať rokov tlačenia, ťahania a tjomstiev. Desať rokov *Zrodených z hmly*.

Brandon Sanderson, 2016

- 16. JAZERO TYRIAN
- 17. JAZERO LUŤADEL
- 18. ČIERNE JAZERO
- 19. RIEKA SERAN

- 20. SEVERNÝ SERAN
- 21. JUŽNÝ SERAN
- 22. RIEKA KRÚTŇAVA

KONEČNÁ RÍŠA

- 1. LUTADEL
- 2. HATSINSKÉ JAMY
- 3. URTEAU 4. FADREX
- 5. TREMRDARE 6. TATINGDWEN
- 7. SERANSKÝ KONVENT
- 8. HORA DERYTATITH, HISTORICKÁ POLOHA PRAMEŇA VZOSTUPU

POPOLOVÉ VRCHY

- 9. TYRIAN 10. ZERINACH 11. FALEAST 12. DORIEL
- 13. MORAG 14. KALLING 15. TORINOST

2016

KONEČNÁ RÍŠA

1021

TERRISKÉ

NAJVZDIALENEJŠIE DOMÍNIUM

ZÁPADNÉ

Tremredare MORAG

Chakat

Chardes

Fadrex

Mantiz

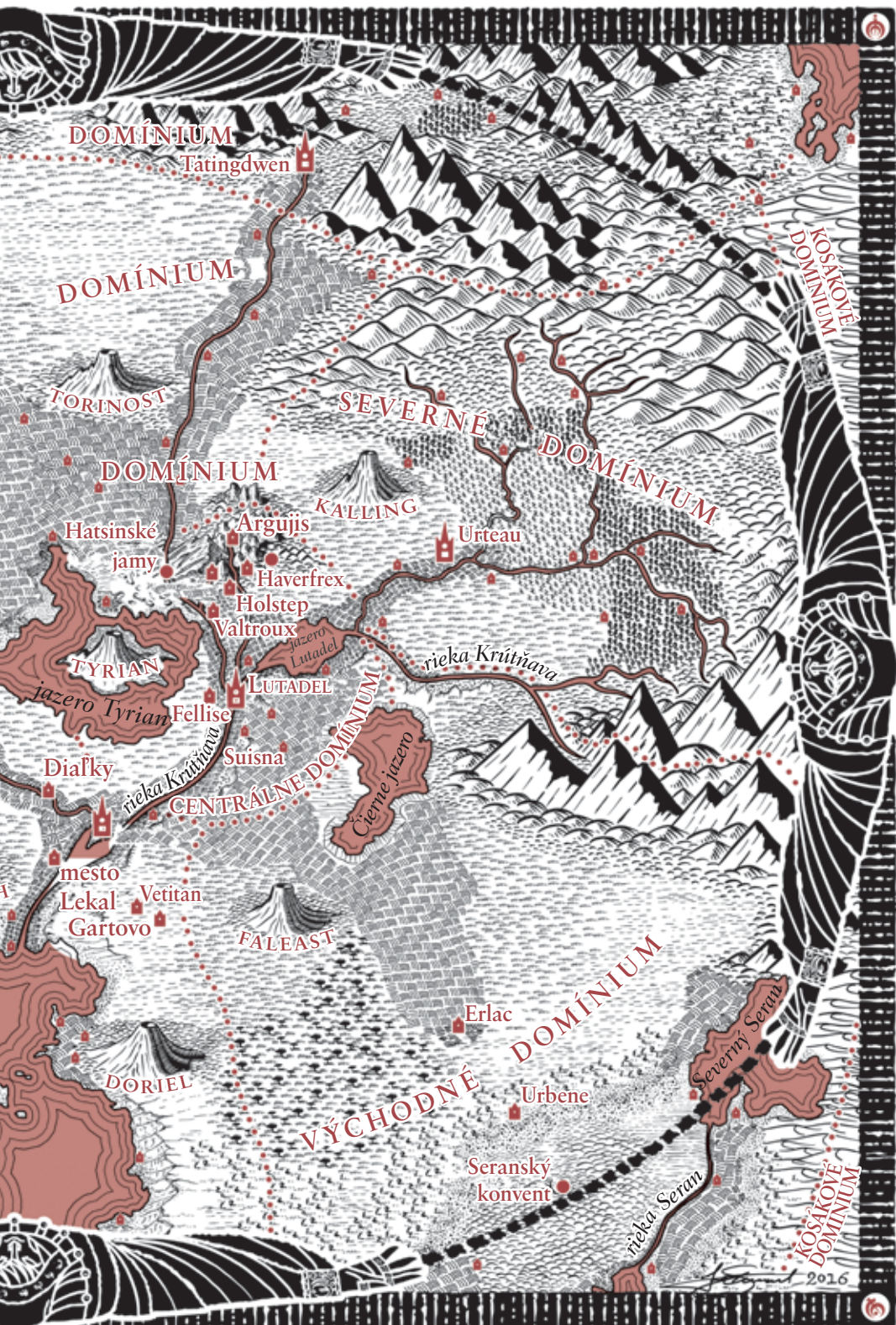
JUŽNE

DOMÍNIUM

ZERINACH

Južné more

LUTADEL

CÍNOVÁ BRÁNA

SADZOVISKÁ

ARDIOVÁ BRÁNA

STAROHRADOBNÝ MOST

AHLSTROMOVO NÁMESTIE

BAŠTA VENTURE

BAŠTA LEKAL

STAROHRADOBNÁ ULICA

BLOKOVÁ ULICA

PANSKÝ KANÁL

SÍDLO KANTÓNU ORTODOXIE

ZÁMKOVÁ BRÁNA

KREDIK SHAW

SÍDLO KANTÓNU INKVIZÍCIE

SÍDLO KANTÓNU ZDROJOV

PŘIEMYSELNÁ ŠTVŔŤ

BAŠTA ERIKELLER

JUŽNÝ MOST

ŠŤĚRBINY

MOSADZNÁ BRÁNA

MOSADZNÁ BRÁNA

MEDENÁ BRÁNA

F. 2016

ZRODENÍ Z HMLY

Niekedy sa obávam, že nie som hrdina, za ktorého ma všetci považujú.

Filozofi ma ubezpečujú, že teraz je ten správny čas, že znamenia sa naplnili. Ale ja neprestávam uvažovať, či sa nepomýlili. Toľko ľudí odo mňa závisí. Hovoria, že na svojich pleciach budem niesť budúcnosť celého sveta.

Čo by si pomysleli, keby vedeli, že ich šampión – hrdina vekov, ich spasiteľ – pochybuje sám o sebe? Možno by ich to vôbec nešokovalo. V istom zmysle ma práve to znepokojuje najviac. Možno vo svojom srdci pochybujú, uvažujú – presne ako ja.

Keď ma vidia, vidia klamára?

PROLÓG

Z OBLOHY SA ZNÁŠAL POPOL.

Tresting sa zamračil a pozrel na červenú poludňajšiu oblohu, keď jeho sluhovia vybehli dopredu a rozprestrelí nad ním a jeho významným hosťom slnečníky. Padajúci popol nebol v Konečnej ríši až taký nezvyčajný, ale Tresting dúfal, že si nezašpiní škvrnami od sadzí kvalitný nový kabát a červenú vestu, ktoré práve dorazili loďou po kanáli z Lutadelu. Našťastie nefúkal silný vietor, takže slnečník bude pravdepodobne stačiť.

Tresting stál so svojím hosťom na malej terase na vrchole kopca s výhľadom na polia. Stovky ľudí v hnedých plášťoch v padajúcom popole obhospodarovali úrodu. V ich práci bolo badať ťarbavosť a pomalosť – ale skaaovia boli takí vždy. Leniví, neproduktívni. Nestážovali sa, to nie, dobre vedeli, že by sa im to mohlo vypomstiť. Namiesto toho jednoducho pracovali so sklonenými hlavami a s nemou apatiou. Švihnutie dozorcovho biča ich na chvíľu prinútilo k želaným úkonom, ale len čo sa dozorca pohol ďalej, okamžite sa vrátili k predošlej malátnosti.

Tresting sa obrátil k mužovi, ktorý stál vedľa neho na kopci. „Človek by si myslel,“ poznamenal, „že tisícročie práce na poliach by z nich vychovalo trochu efektívnejších pracovníkov.“

Vykonávateľ sa otočil a zdvihol obočie – pohybom akoby chcel zvýrazniť svoj najzreteľnejší znak, zložité tetovanie, ktoré mu lemovalo pokožku okolo očí. Bolo rozsiahle, siahalo mu cez celé obočie až po boky nosa. Bol to plnohodnotný prelan – skutočne veľmi dôležitý vykonávateľ. Tresting mal na panstve svojich vlastných, osobných vykonávateľov, ale boli to len drobní funkcionári, sotva s niekoľkými linkami okolo očí. Tento muž dorazil po kanáli z Lutadelu na tej istej lodi, ktorá priviezla Trestingov nový oblek.

„Mali by ste vidieť mestských skaaov, Tresting,“ povedal vykonávateľ a otočil sa späť, aby sledoval skaaov, na poliach. „Títo sú v porovnaní s tými v Lutadele vlastne celkom usilovní. Tu máte nad svojimi skaami väčšiu... priamu kontrolu. O koľkých podľa vás prídete za mesiac?“

„Asi tak päť, šesť,“ odhadol Tresting. „Niektorí podľaňnú trestom, iní vyčerpaniu.“

„Nejakí aj utečú?“

„Nikdy!“ vyhlásil Tresting. „Keď som zdedil tieto pozemky po otcovi, spočiatku sme mali nejakých dezertérov – ale ich rodiny som nechal popraviť. Zvyšok rýchlo opustilo odhodlanie. Nikdy som nepochopil pánov, ktorí majú problémy so svojimi skaami – tie tvory sa dajú veľmi ľahko ovládať, stačí ich viesť poriadne pevnou rukou.“

Vykonávateľ prikývol a ticho stál vo svojom sivom rúchu. Zdalo sa, že je spokojný – čo bolo dobré. Skaaovia vlastne neboli Trestingovým majetkom. Patrili Pánovi vládcovi, ako všetci ostatní skaaovia; Tresting si pracovníkov od svojho Boha iba prenajímal, podobne ako platil za služby Jeho vykonávateľov.

Vykonávateľ sklopil zrak, skontroloval vreckové hodinky a potom zdvihol pohľad k nebu. Napriek padajúcemu popolu bolo v tento deň jasno a za dymovou čerňou vysokej oblohy žiarilo jasné karmínovo-červené slnko. Tresting si vreckovkou utrel čelo, vďačný za tieň slnečníka, ktorý ho chránil pred poludňajšou horúčavou.

„Tak dobre, Tresting,“ povedal vykonávateľ. „Odovzdám váš návrh pánovi Venturovi, ako ste žiadali. Dostane odo mňa priaznivú správu o tom, ako tu hospodárite.“

Tresting si s úľavou vydýchol. Pri každej zmluve alebo obchodnej transakcii medzi šľachticmi musel byť vykonávateľ svedkom. Pravda, aj takí nižší vykonávatelia, akých zamestnával Tresting, mohli poslúžiť ako svedkovia – ale zapôsobiť na vlastného vykonávateľa Straffa Ventura znamenalo oveľa viac.

Vykonávateľ sa k nemu otočil. „Dnes popoludní sa vydám kanálom na cestu.“

„Tak skoro?“ spýtal sa Tresting. „Neostanete aspoň na večeru?“

„Nie,“ odpovedal vykonávateľ. „Hoci je tu ešte jedna vec, o ktorej by som s vami chcel hovoriť. Prišiel som nielen na príkaz pána Ventura, ale aj preto, aby som preskúmal niektoré záležitosti pre Kantón inkvizície. Povráva sa, že sa rád zabávate so svojimi skaa ženami.“

Trestinga zamrazilo.

Vykonávateľ sa usmial. Pravdepodobne mal v úmysle pôsobiť odzbrojujúco, ale Trestingovi to pripadalo strašidelné. „Nerobte si starosti,“ pokračoval. „Keby existovali nejaké *skutočné* obavy ohľadne vášho konania, namiesto mňa by sem poslali oceľového inkvizítora.“

Tresting pomaly prikývol. Inkvizítora. Nikdy nevidel žiadnu z tých neľudských bytostí, ale počul o nich dosť.

„Čo sa týka vašich stykov so skaa ženami, povedzme, že som uspokojený,“ dodal ešte vykonávateľ a obzrel sa späť na polia. „To, čo som tu videl a počul, naznačuje, že si vždy po sebe upracete. Človek ako vy – výkonný, efektívny – by to mohol v Lutadeli dotiahnuť ďaleko. Ešte pár rokov práce, niekoľko inšpiratívnych obchodných dohôd a kto vie?“

Vykonávateľ sa odvrátil a Tresting sa usmial. Nebol to príslub, ba ani požehnanie – veď vykonávatelia boli väčšinou viac byrokrati a svedkovia než kňazi –, ale počuť takú chválu od jedného z vlastných služobníkov Pána vládcu... Tresting vedel, že niektorých šľachticov vykonávatelia znepokojujú, niektorých dokonca obťažujú, ale v tej chvíli mal chuť svojho významného hosťa pobožkať.

Tresting sa otočil späť ku skaaom, ktorí potichu pracovali pod krvavým slnkom a lenivými vločkami popola. Tresting bol vždy vidiecky šľachtic, žil na svojej plantáži a sníval o tom, že sa možno presťahuje do samotného Lutadela. Počul o plesoch a večierkoch, o lesku a intrigách, a to ho nesmierne vzrušovalo.

Dnes večer to budem musieť osláviť, pomyslel si. V štrnástej chatrči bolo to mladé dievča, po ktorom už nejaký čas poškľoval...

Opäť sa usmial. Ešte pár rokov práce, povedal vykonávateľ. Ale mohol by to urýchliť, keby sa trochu viac snažil? Jeho populácia skaaov v poslednom čase rástla. Možno keby na nich trochu viac zatlačil, mohol by toto leto zožať extrémne veľkú úrodu a splniť dodávky Venturovi v mimoriadnom rozsahu.

Pokýval hlavou a sledoval zástup lenivých skaaov, niektorých s motykami, iných na všetkých štyroch, ako oprašujú popol z nedávno vyklíčených rastlín. Nesťažovali sa. Nedúfali. Sotva sa odvažovali premýšľať. Tak to malo byť, boli to predsa skaaovia. Boli...

Stuhol, keď jeden zo skaaov zdvihol zrak. Muž sa pozrel Trestingovi do očí a v jeho výraze plápolala iskra – nie, oheň vzdoru. Tresting nikdy nevidel nič podobné, nie v tvári skaaau. Inštinktívne ustúpil a prebehol mu mráz po chrbte, keď mu ten zvláštny skaa s rovným chrbtom hľadel do očí.

A usmial sa.

Tresting uhol pohľadom. „Kurdon!“ vyštekol.

Zavalitý dozorca sa ponáhľal hore svahom. „Áno, môj pane?“

Tresting sa otočil a ukázal na...

Zamračil sa. Kde stál ten skaa? Pracovali so sklonenými hlavami, telá mali špinavé od sadzí a potu, nedali sa od seba rozoznať. Tresting sa odmlčal a hľadal. Zdalo sa mu, že vie, kde je to miesto: zívalo prázdnotou, nikto tam nestál.

Ale nie. To nemôže byť ono. Ten muž sa nemohol tak rýchlo vytrátiť. Kam by sa podel? Musel byť niekde tam a zrazu pracovať s hlavou sklonenou, tak ako sa patrí. Napriek tomu bol jeho moment zjavného vzdoru neospravedlniteľný.

„Pane?“ znova sa spýtal Kurdon.

Vykonávateľ stál bokom a zvedavo ich pozoroval. Nebolo by múdre, keby sa dozvedel, že jeden zo skaaov sa zachoval tak drzo.

„Popožeh ťa trochu viac tam v tej južnej časti,“ prikázal Tresting a ukázal prstom. „Tak sa mi vidí, že sú pomalí aj na skaaov. Uštedri niekoľkým zopár rán bičom.“

Kurdon pokrčil plecami, ale prikývol. Nepovažoval to za veľký dôvod na výprask – ale na druhej strane, on veru nepotreboval ktovieaký dôvod na to, aby niekoho zmlátil.

Koniec koncov boli to len skaaovia.

KELSIER POZNAL TIE PRÍBEHY.

Šepkanie o časoch, keď kedysi dávno slnko nebolo červené. O časoch, keď nebo nezahaľoval dym a popol, keď rastliny neživorili a keď skaaovia neboli otrokmi. O časoch pred Pánom vládcom. Na tie časy sa však takmer zabudlo. Dokonca aj legendy zneli čoraz nejasnejšie.

Kelsier hľadel na slnko, očami sledoval obrovský červený kotúč, ktorý sa plahočil k západnému obzoru. Dlhú chvíľu stál ticho, sám na prázdnych poliach. Dnešná práca sa skončila, skaaovia sa vrátili do svojich chatrčí. Čoskoro krajinu zahalia hmy.

Nakoniec si Kelsier povzdychol a obrátil sa na návrat cez brázdy a po chodníčkoch, ktoré sa kľukatili medzi veľkými haldami popola. Snažil sa nestúpiť na žiadnu rastlinku, hoci si nebol istý, prečo sa tým vôbec obťažuje. Zdalo sa, že plodiny sotva stoja za tú námahu. Bledé,